

คำวินิจฉัยของ นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๒

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
นครนายก

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งคำร้อง ซึ่งนายสิทธิชัย กิตติชนเสวร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดนครนายก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่น รวม ๕๕ คน มาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า
สมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก สิ้นสุดลง
หรือไม่

ความเป็นมา

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า

นายชาญชัย ๑ ผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยยื่นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้งว่า จบปริญญาตรี
ทางนิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม ทั้งนี้ เพราะมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ซึ่งตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘
มาตรา ๑๑๑ (๑) กับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๖ นายชาญชัย ๑ ต้องมีวุฒิการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี

ต่อมา นายสุทิน ใจจิต ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก
ทำหนังสือคัดค้านคุณสมบัติของ นายชาญชัย ๑ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายกว่า หลักฐาน
การสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมของ นายชาญชัย ๑ น่าจะเป็นโมฆะ
เพราะหลักฐานวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่
สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ที่นายชาญชัย ๑ ใช้เป็นหลักฐาน
ในการศึกษาต่อและโอนหน่วยกิตที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมจนสำเร็จปริญญาตรีทางนิติศาสตร์มีปัญหา
เพราะจากการตรวจสอบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนปรากฏว่า ไม่มีชื่อนายชาญชัย ๑

ในหลักฐานต่างๆ ของโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ (ซึ่งเลิกกิจการไปเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗) ที่ส่งไปเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ตามหลักฐานการจัดขายใบ รบ. ปวท. ขององค์การค้ำของคຸຣຸສກາซึ่งเป็นหน่วยงานผู้จัดพิมพ์ ระเบียบแสดงผลการศึกษา (ใบ รบ. ๑) ให้กับกระทรวงศึกษาธิการ ใบ รบ. ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับใบ รบ. ปวท. เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ชุดที่ ๑๕๕๔ ของนายชาญชัย ๑ ปรากฏว่า องค์การค้ำของคຸຣຸສກາได้ขายให้โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ไม่ใช่โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

กระทรวงศึกษาธิการแจ้งผลการตรวจสอบใบระเบียบแสดงผลการศึกษาของ นายชาญชัย ๑ ต่อปลัดทบวงมหาวิทยาลัยว่า ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ซึ่งนายชาญชัย ๑ นำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมน่าจะเป็นโมฆะ

ดังนั้น นายชาญชัย ๑ ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙

นายชาญชัย ๑ จะนำเอาข้อยกเว้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๓) ประกอบกับ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๖ ว่าเคยเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับก็มิได้ เพราะหลักฐานวุฒิการศึกษาชั้นปริญญาตรีซึ่ง นายชาญชัย ๑ ใช้ในการสมัครรับเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นโมฆะ การได้รับเลือกตั้งของ นายชาญชัย ๑ ทั้งสองครั้ง จึงเป็นโมฆะเพราะเหตุที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และไม่อาจนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๐๗ (๓) ให้ไม่ต้องจบปริญญาตรีได้

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้วเห็นว่า การเสนอคำร้องถูกต้องตามเงื่อนไขในมาตรา ๘๖ ของรัฐธรรมนูญ จึงสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อ ๑๐ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้ นายชาญชัย ๑ ในฐานะผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑๒ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และอาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง แจ้งให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้อำนวยการ องค์การค้ำของคຸຣຸສກາและอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม ชี้แจงหรือยืนยัน เรื่องวุฒิการศึกษาของ นายชาญชัย ๑ ตามคำร้องที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งมา

ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และ ผู้แทนผู้อำนวยการองค์การค้ำของคຸຣຸສກາมีหนังสือยืนยันข้อเท็จจริงและเอกสารตามคำร้องของผู้ร้อง แต่ผู้แทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุมชี้แจงยืนยันวุฒิการศึกษา ที่นายชาญชัย ๑ นำมาเทียบโอน หน่วยกิตและเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม

นายชาญชัย ฯ ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ปฏิเสธข้อกล่าวหาตามคำร้อง โดยยกทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริงขึ้นเป็นข้อต่อสู้ว่าผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องนี้ ทั้งต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรและต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

การยื่นคำร้องนี้ เป็นการยื่นคำร้อง ตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเพียง เมื่อครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๓ ฉบับให้แล้วเสร็จทุกฉบับได้ภายใน ๑๒๐ วันเท่านั้น แต่บทบัญญัติที่นายสิทธิชัย ฯ อ้างอิงในการยื่นคำร้องนี้มีได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขทั้ง ๓ ประการ

นายชาญชัย ฯ ยืนยันว่าตนจบการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยโรงเรียนดังกล่าวได้ออกใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สข^๑ ๐๑๒๕๓๐ ให้ไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งนายชาญชัย ฯ ได้นำไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม จนจบปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ใน พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้วนำปริญญาบัตรนั้น ไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยได้รับเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ ๒๕๓๙ และยืนยันว่าปริญญาบัตรดังกล่าวยังเป็นปริญญาบัตรที่ถูกต้อง

การตรวจสอบหลักฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกระทำในช่วงที่หน่วยงานเหล่านั้น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกพรรคชาติไทยพรรคเดียวกับ นายสิทธิชัย ฯ และหากกระทรวงศึกษาธิการตรวจพบว่าใบ รบ. ปวท. ของนายชาญชัย ฯ ปลอม ก็ต้องดำเนินคดีตนไปแล้ว แต่จนบัดนี้กระทรวงศึกษาธิการก็มิได้แจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีตนแต่อย่างใด จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกคำร้อง

นายสิทธิชัย ฯ ยื่นคำร้องและเอกสารเพิ่มเติม ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งมายังศาลรัฐธรรมนูญโดยหนังสือลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ ว่าการตรวจสอบหลักฐานการศึกษาของนายชาญชัย ฯ พบว่ามีเพียงใบสุทธิ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ของโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนคร) เท่านั้น ที่เป็นหลักฐานเอกสารที่ถูกต้อง ส่วนการตรวจสอบหลักฐานการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีชื่อนายชาญชัย ฯ ว่าได้เข้าศึกษาในทั้งสองระดับ และในใบ รบ. ปวท. ของโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ระบุว่าจบมัธยมศึกษาตอนปลายจาก กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานครนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนยืนยันว่าไม่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชื่อนั้น มีแต่ “ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร” จึงเชื่อได้ว่า นายชาญชัย ฯ มีวุฒิการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ดซึ่งจบจากโรงเรียนวัดวังกระโจม จังหวัดนครนายก เท่านั้น

นอกจากนี้ นายชาญชัย ฯ ยังถูกนายสุทิน ใจจิต ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก ยื่นคำร้องคัดค้านการสมัครรับเลือกตั้งของ นายชาญชัย ฯ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด นครนายกและต่อศาลจังหวัดนครนายก เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๕ ซึ่งขณะนั้นคดีนี้ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ฯ

ส่วนในประเด็นข้อกฎหมาย นายสิทธิชัย ฯ อ้างว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และปริญญาบัตรของ นายชาญชัย ฯ มีขอบข่ายกฎหมาย ดังนั้น นายชาญชัย ฯ จึงไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ และต้องพ้นสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๒๐ (๔) นายชาญชัย ฯ จึงมิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่

นายสิทธิชัย ฯ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพิ่มเติมอีก ๓ ประเด็น คือ

๑. สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ที่เกิดจากการเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๑ (๑) และมาตรา ๑๒๐ (๔) กับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๖ สิ้นสุดลง เพราะมีคุณสมบัติไม่ครบที่จะสมัครรับเลือกตั้ง เพราะเหตุที่มีบิดาเป็นคนต่างด้าวและมีวุฒิการศึกษาไม่ถึงชั้นปริญญาตรี หรือไม่

๒. สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๔) มาตรา ๑๐๗ (๓) และบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ หรือไม่ และจะต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

๓. นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๗ (๓) โดยอ้างการเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ได้หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญส่งสำเนาคำร้องเพิ่มเติมให้ นายชาญชัย ฯ และออกนั่งพิจารณาในวันที่ ๑๔ กันยายน และวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๒ เพื่อฟังการแถลงข้อเท็จจริงจากคู่กรณี และให้ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน องค์การค้ำของคุรุสภา มหาวิทยาลัย ศรีปทุม กรมการศึกษานอกโรงเรียนและกรมวิชาการ ชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้อง

นายสิทธิชัย ฯ ฝ่ายผู้ร้องได้ยื่นคำแถลงสรุปความเห็นโดยมีข้อมูลเพิ่มเติมว่า

ตามที่ นายชาญชัย ฯ เบิกความว่าได้เข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนนาครลำปางเคราะห์ (ปัจจุบัน คือ โรงเรียนนครนายกวิทยาคม) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นการเบิกความเท็จ เพราะตามหลักฐานการเกิด นายชาญชัย ฯ มีอายุ ๓๐ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งเกินเกณฑ์ที่โรงเรียนจะรับเข้าเป็นนักเรียนได้ และโรงเรียนนครนายกวิทยาคมก็ยืนยันโดยหนังสือ ที่ ศธ ๐๘๓๕.๐๑/๘๓๕ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๒ ว่าไม่ปรากฏชื่อ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ในหลักฐานของโรงเรียนว่าเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในปี ๒๕๒๖

การที่ นายชาญชัย ฯ เบิกความว่าได้เข้าศึกษาในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่วิจิตรการนิมิตรใน พ.ศ. ๒๕๒๘ ๒๕๒๙ และ ๒๕๓๐ ก็กล่าวอ้างลอยๆ ไม่ระบุชั้นเรียน และไม่มีหลักฐานการสำเร็จการศึกษามาแสดง จึงพิจารณาได้ว่ามิได้รับการศึกษาในทั้ง ๓ ระดับ ทำให้ปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นโมฆะ นำมาใช้เป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้งไม่ได้มาตั้งแต่ต้น นายชาญชัย ฯ จึงมิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ประกาศใช้ และทั้งไม่ได้รับการยกเว้นตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ ที่นายชาญชัย ฯ ยกขึ้นอ้าง

นายชาญชัย ฯ ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องอีก ๒ ฉบับ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือเรียกพยานรวม ๘ คน ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า

พยานบุคคลรวม ๘ คน นี้ผู้ถูกร้องได้อ้างเอกสารของพยานบุคคลลำดับที่ ๑ และคำให้การของพยานบุคคลลำดับที่ ๒ ถึง ๗ เป็นคำให้การเป็นหนังสือตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๘ ไว้แล้ว

ส่วนพยานบุคคลลำดับที่ ๘ นายทวีศักดิ์ ลากสูรเทียนทอง หากผู้ถูกร้องนำมา ศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณา แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้นำมาศาลรัฐธรรมนูญ

สรุปสาระของคำให้การของพยานบุคคลลำดับที่ ๑ ถึง ๗ ได้ดังนี้

พยานลำดับที่ ๑ คือ นางสาวกัลยา สนิวิสูตร รักษาการในตำแหน่งอัยการจังหวัดนครนายก ผู้ถูกร้องได้อ้างหนังสือที่ อส. (นย) ๐๐๓๑/๓๕๐๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๒ ของนางสาวกัลยา ฯ ซึ่งนำส่งสำเนาเอกสารเกี่ยวกับคดีอาญาที่ผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาว่าปลอมเอกสารใช้เอกสารปลอม และสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่มีสิทธิ และสรุปในหนังสือดังกล่าวว่า มีพยานบุคคลให้การยืนยันสอดคล้องกันว่า นายชาญชัย ฯ สอบผ่านโรงเรียนเทคนิค

มารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจและเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม การที่โรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ นำใบระเบียบแสดงผลการเรียนชุดที่ ๑๕๕๔ รบ. ปวท. เลขที่ สช^ก ๐๑๒๔๓๐ มิใช่ขององค์การค้ำของคุรุสภาออกให้แก่ นายชาญชัย ฯ เป็นการดำเนินการของโรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของ นายชาญชัย ฯ คดีพยานหลักฐานไม่พอฟ้อง นายชาญชัย ฯ ตามข้อกล่าวหา และมีคำสั่งเด็ดขาดสั่งไม่ฟ้องนายชาญชัย ฯ

พยานลำดับที่ ๒ คือ พันตำรวจเอก ไพฑูรย์ ชูชัยยะ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอพระนครศรีอยุธยา (พนักงานสอบสวน) ผู้ถูกร้องได้อ้างเอกสารรายงานการสอบสวนของ พันตำรวจเอก ไพฑูรย์ ฯ ในคดีที่ ๘๑๖/๒๕๓๕ ที่นายชาญชัย ฯ ถูกกล่าวหาว่า สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิ ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมสรุปว่าจากการสอบสวนและสอบถามพยานหลักฐานต่างๆ แล้ว นำเชื่อว่านายชาญชัย ฯ ผู้ต้องหาที่ ๑ ได้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจจริง หลักฐานทางคดีไม่พอฟ้องผู้ถูกร้อง จึงเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกร้องในฐานะผู้ต้องหาตามข้อกล่าวหาดังกล่าว

พยานลำดับที่ ๓ คือ ร้อยเอกหญิง อนูรี อริยะวงศ์ ให้การสรุปว่า อยู่บ้านเดียวกับ นางยุพิน หลักสุวรรณ ซึ่งอยู่ภายในบริเวณเดียวกับโรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ เคยพบเห็นผู้ถูกร้องนำรถยนต์เบนซ์มาจอดหน้าบ้านของ นางยุพิน ฯ เป็นประจำในระหว่างที่ผู้ถูกร้องมาเรียน

พยานลำดับที่ ๔ คือ นายพงษ์เกียรติ แมลงภู ให้การสรุปว่า ได้ดูใบระเบียบแสดงผลการศึกษาของผู้ถูกร้องแล้วเห็นว่าป็นหลักฐานการศึกษาที่จบการศึกษาที่ออกให้โดยโรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจจริง และผู้ถูกร้องได้สำเร็จการศึกษาพร้อมกับ นายพงษ์เกียรติ ฯ

พยานลำดับที่ ๕ คือ นายธีรยุทธ อัสวเจษฎากุล ให้การสรุปว่า ผู้ถูกร้องเป็นรุ่นพี่ของ นายธีรยุทธ ฯ ที่โรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ เหตุที่จำได้เพราะผู้ถูกร้องขับรถยนต์เบนซ์มาเรียนเป็นประจำ

พยานลำดับที่ ๖ คือ นายประยงค์ หลักสุวรรณ นายทะเบียนโรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจให้การสรุปว่า ยืนยันว่าผู้ถูกร้องจบจากโรงเรียนเทคนิคมารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจจริง

พยานลำดับที่ ๗ คือ นางยุพิน หลักสุวรรณ เป็นผู้จัดการมรดกของ นายเสริม หลักสุวรรณ (อาจารย์ใหญ่) ตามคำสั่งศาล ได้ให้การรับรองลายมือชื่อของ นายเสริม ฯ ในใบ รบ. ปวท. ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม

การรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาเบื้องต้นว่าศาลรัฐธรรมนูญจะรับพิจารณาวินิจฉัยกรณีนี้ได้หรือไม่

มาตรา ๘๖ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติว่า

“สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ ... (๔) ... และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ ...”

มาตรา ๑๑๘ บัญญัติว่า

“สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

๑๓๑

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๗

๑๓๑”

มาตรา ๑๐๗ บัญญัติว่า

“บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑๓๑

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

๑๓๑”

กรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า

๑. คำร้องนี้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามคำร้องของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๕๕ คน ที่เข้าชื่อร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร และ

๒. เป็นคำร้องว่า สมาชิกภาพของ นายชาญชัย ฯ ซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎรได้สิ้นสุดลง เพราะขาดคุณสมบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่

การส่งคำร้องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในกรณีนี้จึงต้องด้วยมาตรา ๘๖ ของรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

การพิจารณาวินิจฉัย

จากหลักฐานที่ได้จากคำร้อง คำชี้แจง คำร้องเพิ่มเติม พยานหลักฐานของคู่กรณี และคำชี้แจงของพยานบุคคลและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการแถลงข้อเท็จจริงต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน และ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๒ สรุปได้ว่า

๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับวุฒิการศึกษาก่อนขั้นอุดมศึกษาของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ปรากฏว่า

๑.๑ นายชาญชัย ฯ เป็นบุตรของบิดาที่เป็นคนต่างด้าว

๑.๒ หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษาก่อนขั้นอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเอกสารทางราชการที่ถูกต้องที่นายชาญชัย ฯ สามารถนำมาแสดงได้ มีเพียงใบสุทธิโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนนคร) ว่าจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เท่านั้น

๑.๓ สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่นายชาญชัย ฯ เบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าเรียนที่โรงเรียนนาครลำปางเคราะห์ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนนครนายกวิทยาคม) ใน พ.ศ. ๒๕๒๖ นั้น โรงเรียนนครนายกวิทยาคมก็ยืนยันโดยหนังสือ ที่ ศธ ๐๘๓๕.๐๑/๘๓๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๒ ว่าไม่ปรากฏชื่อ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ในหลักฐานของโรงเรียนว่าได้เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนแต่อย่างใด นอกจากนั้นตามหลักฐานการเกิดใน พ.ศ. ๒๕๒๖ นายชาญชัย ฯ จะต้องมียุ ๓๐ ปี ดังนั้น หากนายชาญชัย ฯ เป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้จริงๆ นายชาญชัย ฯ จะต้องเป็นที่รู้จักของทุกคนในโรงเรียน เพราะจะเป็นผู้ใหญ่คนเดียวในบรรดานักเรียนที่ยังเด็กมากทั้งโรงเรียน จึงน่าจะหาพยานมาเบิกความยืนยันได้โดยง่าย แต่นายชาญชัย ฯ ก็มิได้นำสืบพยานบุคคลในเรื่องนี้แต่อย่างใด และไม่สามารหาหลักฐานมาแสดงได้ว่าเข้าเรียนและจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จากโรงเรียนดังกล่าว

ส่วนการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปลาย ก่อนเข้าโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจที่นายชาญชัย ฯ เบิกความว่าได้เข้าศึกษาในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่วิจิตรการนิมิตร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ ๒๕๒๙ และ ๒๕๓๐ ก็เป็นเพียงการกล่าวอ้างลอยๆ โดยมีได้ระบุว่าเรียนชั้นใดและไม่สามารถนำหลักฐานการจบวุฒิการศึกษา หรือแม้แต่หลักฐานว่าเคยเรียนในสถานศึกษาดังกล่าว มาแสดงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ผู้แทนอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มาเบิกความต่อศาล ก็ทราบแต่เพียงว่าโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่วิจิตรการนิมิตรได้เลิกกิจการไปแล้ว

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้แจ้งศาลรัฐธรรมนูญ โดยหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๑๔/๔๐๐๓ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๒ ว่าไม่มีสถานศึกษาชื่อ “กสน. ประเภทบุคคลภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งปรากฏในใบ รบ. ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ที่นายชาญชัย ฯ

นำมาแสดงต่อศาล มีแต่ “ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร” และในการตรวจสอบรายชื่อผู้ที่จบการศึกษาจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๓ ตามหลักฐานที่มีอยู่ ไม่มีชื่อ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ในทะเบียนผู้จบการศึกษา

ในคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน ยืนยันว่า ในใบ รบ. ๑ ปวท. ของนายชาญชัย ฯ ได้ระบุว่าจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจาก กศน. ประเภทบุคคลภายนอก ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้สั่งการให้ศูนย์การศึกษากรุงเทพมหานคร ๑ ตรวจสอบว่า ในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๓ มีชื่อของผู้ถูกร้องเข้าศึกษาหรือไม่ จากการตรวจสอบปรากฏว่าชื่อ “ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” ไม่มีในระบบ เพราะสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คือ โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ใช้ชื่อว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก แล้วต่อด้วยชื่อสถานศึกษา เช่น “หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สวนกุหลาบวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร” เป็นต้น จากการตรวจสอบทะเบียนคุณการศึกษาและเอกสารประกอบอื่นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๓ ไม่ปรากฏชื่อของผู้ถูกร้อง

จึงฟังได้ว่า นายชาญชัย ฯ ไม่เคยเป็นนักเรียนในระบบการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานคร และไม่เข้าข่ายการเป็นผู้ที่ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลา และสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ หรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศตามกำหนดเวลา มาโดยตลอดไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ ตามความหมายของมาตรา ๑๕ (๑) ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า นายชาญชัย ฯ ไม่ได้จบการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑.๔ ส่วนวุฒิการศึกษาในระดับ ปวท. ซึ่งนายชาญชัย ฯ อ้างว่าจบจากโรงเรียนเทคนิค มารदानุเคราะห์บริหารธุรกิจ ปรากฏตามคำชี้แจงของหน่วยงานราชการว่า

๑.๔.๑ หนังสือชี้แจงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนต่อรัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการยืนยันว่าไม่ปรากฏว่ามีชื่อ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ในหลักฐานของ

โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ (ซึ่งเลิกกิจการไปแล้ว) ซึ่งส่งไปเก็บรักษาไว้ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เมื่อโรงเรียนเอกชนใดปิดกิจการลงแล้วโรงเรียนนั้นจะต้องส่งทะเบียนนักเรียน รายชื่อผู้จบการศึกษา ทะเบียนแสดงผลการศึกษา และทะเบียนประกาศนียบัตรไปเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แต่เมื่อตรวจสอบรายชื่อนักเรียนที่จบการศึกษาของปี ๒๕๓๔ ที่โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจส่งไปเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปรากฏว่ารายชื่อซึ่งเริ่มตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ไปจนถึงลำดับที่ ๑๔๔ ซึ่งมีชื่อ นางสาวศศิธร พึ่งผก เป็นคนสุดท้าย มีเส้นขีดกั้นไว้ โดยมีลายมือชื่อ นายเสริม หลักสุวรรณ อาจารย์ใหญ่ กำกับเอาไว้ด้วย ซึ่งแสดงว่าผู้จบการศึกษาในปีนั้นมีเพียง ๑๔๔ คนเท่านั้น และหมายเลขก็เรียงลำดับกันครบหมด แต่รายชื่อเหล่านั้นไม่มีชื่อ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ รวมอยู่ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้กำหนดแบบ ระเบียบ วิธีการออกและหมายเลขเรียงลำดับของใบ รบ. ๑ ซึ่งตั้งแต่พยานทำงานในหน้าที่จำหน่าย รบ. ๑ นี้มาประมาณ ๑๐ ปีไม่เคยมีความผิดพลาด

๑.๔.๒ องค์การค้ำของคุรุสภา ซึ่งมีหน้าที่จัดพิมพ์ใบสุทธิ และใบทะเบียนแสดงผลการศึกษา (ใบ รบ. ๑) ให้แก่โรงเรียนในสังกัดและในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการชี้แจงว่า

การขอซื้อใบสุทธิ และใบ รบ. ปวท. จะต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการก่อน จึงจะสั่งซื้อได้

การกำหนดรหัสและตัวเลข กระทรวงศึกษาธิการเท่านั้นที่จะกำหนดได้ โรงเรียนจะทำการจัดพิมพ์เองไม่ได้

ใบสุทธิตับใบ รบ. ปวท. ไม่มีการขายโดยทั่วไป หากเล่มใดชุดใด สูญหายไป ก็จะต้องแจ้งความ แล้วขออนุมัติมาเบิกใหม่ เลขที่ ชุดที่ จะไม่มีการซ้ำกัน และต้องเรียงลำดับต่อเนื่องกัน

องค์การค้ำของคุรุสภาได้ชี้แจงโดยหนังสือ ที่ อค ๑๐/๖๐๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ว่าในการตรวจสอบหลักฐานการจัดขายใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับใบ รบ. ปวท. เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ชุดที่ ๑๕๕๔ ที่นายชาญชัย ฯ นำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมพบว่าองค์การค้ำของคุรุสภาได้ขายชุดที่ ๑๕๕๔ ให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิคไม่ใช่โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และที่ขายให้โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค มี ๗ เล่ม คือ ชุดที่ ๑๕๕๔ ถึง ๑๕๖๐ เลขที่ ๗๗๖๕๑ ถึง ๗๘๐๐๐ ส่วนชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ที่ปรากฏในใบหลักฐาน

ที่นายชาญชัย ฯ อ้างว่าโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจออกให้ ไม่มีในบรรดาเอกสารที่ส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย

๑.๔.๓ ในส่วนของพยานบุคคลที่ผู้ถูกร้องอ้างไว้ในเอกสารชี้แจงทั้ง ๗ คน นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า ยังไม่สามารถหักล้างเอกสารของหน่วยงานราชการได้ว่า นายชาญชัย ฯ มิได้จบการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ การที่ผู้ถูกร้องได้นำใบ รบ. ปวท. ชุดที่ ๑๘๕๘ สช^๑ ๐๘๒๘๕๕ ของ นายพงษ์เกียรติ แผลงภู ซึ่งเป็นผู้ที่มีรายชื่ออยู่ ใบ รบ. ปวท. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้เก็บหลักฐานไว้ในลำดับที่ ๑๐๖ และเป็นผู้ที่นายชาญชัย ฯ อ้างว่าเป็นเพื่อนร่วมรุ่นที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์และอ้างเป็นพยานในชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวน กรมตำรวจ มาแสดงต่อศาลนั้น ปรากฏว่า ใบ รบ. ปวท. ของนายพงษ์เกียรติฯ เป็นใบ รบ. ปวท. อยู่ในระบบและถูกต้องตามที่องค์การค้ำของคุรุสภาได้จัดพิมพ์ แต่เลขรหัสของเอกสาร รบ. ปวท. ของนายชาญชัย ฯ มีตัวเลขชุดและเลขที่ สช^๑ แตกต่างไปและไม่มีอยู่ในสารบบของทางการและของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ซึ่งส่งไปเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแต่อย่างใด ตามหลักฐานระเบียบแสดงผลการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ของโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิคที่แนบมากับคำร้องเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับของนางสาวเอกอนงค์ เพ่งพิศ ชุดที่ ๑๕๕๔ รบ. ปวท. เลขที่ สช^๑ ๐๗๗๖๕๑ จนถึงฉบับของนายคเชนทร์ บุญรินทร์ ชุดที่ ๑๕๕๔ รบ. ปวท. เลขที่ สช^๑ ๐๗๗๗๐๐ รวมทั้งสิ้น ๕๐ ฉบับ ซึ่งเป็นใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ ที่องค์การค้ำของคุรุสภาแจ้งว่าได้ขายให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ปรากฏว่าใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดนั้นไม่มีเลขที่ที่ใกล้เคียงกับใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ที่นายชาญชัย ฯ นำไปใช้เป็นหลักฐานเพื่อสมัครเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมเลย

แม้ว่านายชาญชัย ฯ จะนำส่งใบแจ้งความของ นางยุพิน หลักสุวรรณ ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนายเสริม หลักสุวรรณ อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนที่ถึงแก่กรรมไปแล้วที่แจ้งความว่ามีเอกสารหลักฐานบางประการสูญหายไม่ได้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แต่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนซึ่งดูแลในเรื่องหลักฐานต่างๆ ที่โรงเรียนเอกชนที่ปิดกิจการแล้วต้องส่งมอบก็มิได้เบิกความว่ามีการแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนถึงกรณีที่ส่งหลักฐานให้ไม่ครบเนื่องจากหลักฐานบางประการหายและส่งสำเนาใบแจ้งความมาให้แต่อย่างใด ใบ รบ. ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ของนายชาญชัย ฯ จึงเป็นเอกสารที่ไม่ได้จัดพิมพ์จากส่วนราชการ (องค์การค้ำของคุรุสภา) ที่มีหน้าที่จัดพิมพ์และจำหน่าย

โดยที่ ใบ รบ. ๑ ปวท. ซึ่งผู้ถูกร้องนำมาแสดงเป็นหลักฐานการจบการศึกษาโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เป็นเอกสารที่มีได้จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของครูสภา จึงฟังได้ว่า เป็นใบ รบ. ปวท. ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเคยแจ้งผลการตรวจสอบใบระเบียบแสดงผลการศึกษาของ นายชาญชัย ฯ ต่อปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามหนังสือที่ ศธ ๐๖๐๘/๑๕๐๖๔ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ ว่าใบ รบ. ๑ ปวท. ที่นายชาญชัย ฯ นำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นเอกสารปลอม

ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติได้ว่า นายชาญชัย ฯ ไม่ได้จบการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจและใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ที่นายชาญชัย ฯ นำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้อง นายชาญชัย ฯ ไม่มีคุณสมบัติที่จะเข้าเรียนระดับปริญญาตรีตามระเบียบมหาวิทยาลัยศรีปทุมว่าด้วยระบบการศึกษาและการวัดผลการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงอนุปริญญา และปริญญาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒

๑.๕ ส่วนปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ นายชาญชัย ฯ นำไปสมัครรับเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้จะมีได้เป็นเอกสารปลอมแต่ก็เป็นโมฆะ เพราะตามข้อ ๖ ของระเบียบมหาวิทยาลัยศรีปทุม ฯ พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้สมัครเป็นนักศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษาชั้น ปวส. หรือ ปวท. หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลรับรอง ในเมื่อเอกสาร รบ. ๑ ที่นายชาญชัย ฯ นำไปสมัครเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้อง นายชาญชัย ฯ ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม และจำนวนหน่วยกิตที่ นายชาญชัย ฯ ได้รับจากการนำหน่วยกิตโดยใช้ใบ รบ. ๑ มาศึกษาต่อระดับปริญญาตรีนั้นรวม ๑๗ หน่วยกิต (ตามเอกสารหลักฐาน) ก็เป็นโมฆะด้วย ซึ่งทำให้หน่วยกิตทั้งหมดที่ นายชาญชัย ฯ ได้รับ ไม่ครบที่จะทำให้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้

การที่ผู้แทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุมชี้แจงยืนยันวุฒิการศึกษาที่ นายชาญชัย ฯ นำมาเทียบโอนหน่วยกิตและเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ยังไม่พอที่จะหักล้างเอกสารของทางราชการได้ว่า ใบ รบ. ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ของนายชาญชัย ฯ เป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้องได้ และการที่เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมยอมรับใบ รบ. ปวท. ของนายชาญชัย ฯ ก็มีได้เป็นข้อพิสูจน์ความถูกต้องแท้จริงของเอกสารนั้น เพราะเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมมิได้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะรับรองความถูกต้องแท้จริงของระเบียบแสดงผลการศึกษาของสถาบันการศึกษาอื่น

ดังนั้น ข้อเท็จจริงจึงพึงเป็นยุติได้ว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ มีวุฒิการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เท่านั้น

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า

“บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ หรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศตามกำหนดเวลาโดยตลอดไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียน จนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(๒) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศตามหลักสูตร จนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า”

กรณีจึงส่งผลทำให้ นายชาญชัย ฯ ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ กับตามมาตรา ๑๑๑ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑๘ (๔) และ ๑๐๗ (๓) ที่จะสมัครเข้ารับเลือกตั้งและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

สมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย ฯ ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๘ บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้ง

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๕ โดยกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ นายชาญชัย ฯ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงทำให้สมาชิกภาพของความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

โดยที่การได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย นายชาญชัย ฯ จึงไม่อาจยกเอาการที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ชอบนั้นขึ้นอ้างเป็นข้อยกเว้น ทั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖ และตามมาตรา ๑๐๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ไม่ต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีได้

ข้อต่อสู้และการตัดพ้อที่ นายชาญชัย ฯ ผู้ถูกร้องยื่นคำแถลงมาสรุปได้ดังนี้

นายชาญชัย ฯ ได้รับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๙ จึงนำเอาบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาใช้บังคับไม่ได้ และบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ ก็บัญญัติมิให้นำมาตรา ๑๐๗ (๓) มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงสถานภาพอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ คำร้องของ นายสิทธิชัย ฯ กับพวก ตามมาตรา ๘๖ มาตรา ๑๑๘ (๔) และมาตรา ๑๐๗ (๑) จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้อยู่ต่อไปจนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลง เพราะสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ตามมาตรา ๓๒๓ เท่านั้น ซึ่งในกรณีนี้ไม่ปรากฏว่ามีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเช่นนั้นเกิดขึ้น และวรรคสี่บัญญัติ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยว่า นายชาญชัย ฯ ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๗ (๓) หรือไม่

มูลคดีในกรณีนี้ เป็นมูลคดีเดียวกับในคดีหมายเลขดำที่ ๖๒๕/๒๕๓๙ ซึ่งนายสุทิน ใจจิต กับพวก ได้ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดนครนายกอยู่ก่อนแล้ว และคดีก็ยังอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลจังหวัดนครนายก การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในมูลคดีเดียวกันจึงเป็นการฟ้องซ้อนซึ่งทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบ ควรขอให้ศาลจังหวัดนครนายกพิจารณาคดีให้เสร็จสิ้นเสียก่อน

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า บทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๑. เป็นเพียงการรับรองสถานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง โดยชอบด้วยกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๑ (๑) และมาตรา ๑๒๐ (๔) ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ และ ๒๖ ให้มีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเท่านั้น

๒. บทบัญญัติดังกล่าวไม่ใช่เป็นการรับรองความสมบูรณ์หรือความไม่สมบูรณ์ของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละคน ดังนั้น หากความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ใดมีความไม่สมบูรณ์อยู่อย่างใด ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพ ก็มีอำนาจวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพอันเนื่องจากความไม่สมบูรณ์นั้นได้

๓. บทบัญญัติดังกล่าวไม่เป็นบทบัญญัติที่ตัดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญให้พิจารณาวุฒิการศึกษาของ นายชาญชัย ฯ อันเป็นเงื่อนไขของความสมบูรณ์ของสถานภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย ฯ

๔. มาตรา ๓๑๕ วรรคสอง หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สืบต่อสถานะมาเหล่านั้นจะสิ้นสุดสมาชิกภาพไปพร้อมกันทั้งหมดเมื่อมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ แต่มิได้หมายความว่า การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเฉพาะตัว

ส่วนในประเด็นที่ นายชาญชัย ฯ อ้างว่า มูลความในคำร้องนี้เป็นมูลความคดีเดียวกันกับในคดีหมายเลขดำที่ ๖๒๕/๒๕๓๕ ของศาลจังหวัดนครนายก ซึ่งนายสุทิน ใจจิต กับพวก ได้ยื่นฟ้องตนต่อศาลจังหวัดนครนายกอยู่ก่อนแล้ว และคดีกำลังอยู่ระหว่างพิจารณาของศาล การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในมูลคดีเดียวกันนี้จึงเป็นการฟ้องซ้อนที่ทำให้ตนเสียเปรียบจึงน่าจะขอให้ศาลพิจารณาคดีให้เสร็จสิ้นเสียก่อน นั้น วินิจฉัยว่า คดีที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญกับศาลยุติธรรมในกรณีนี้แตกต่างกันเพราะศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยว่าสถานภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย ฯ จะสิ้นสุดลงหรือไม่ อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๖ อันเป็นปัญหาสถานภาพทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยโดยเฉพาะ

การที่มาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า

“ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ฯลฯ”

มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ของรัฐธรรมนุญ บัญญัติว่า

“... ฯลฯ ...

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ... เหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ...”

หมายความว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่จะดำเนินการแสวงหาความจริงในคดีโดยการสืบพยานเพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงของกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้

หนังสือชี้แจงของ นายชาญชัย ฯ เพียงแต่ยกเอาบทเฉพาะกาล ตามมาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๕ ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ โดยมีได้แสดงเอกสารหลักฐานหักล้าง ผลการตรวจสอบของหน่วยงานราชการดังกล่าวข้างต้นแต่อย่างใด

ส่วนที่ นายชาญชัย ฯ ยกการที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องคดีปลอมแปลงเอกสารขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ก็มีข้อพิสูจน์ว่าเอกสาร รบ. ปวท. ซึ่ง นายชาญชัย ฯ นำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมมิได้เป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้อง เพราะในกรณีดังกล่าว นายชาญชัย ฯ ต่อสู้ว่าโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเป็นผู้ออกเอกสารดังกล่าวและตนมิใช่ผู้รับผิดชอบในการออกเอกสาร (เช่นเดียวกันกับที่ นายชาญชัย ฯ เบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ) นั้น พนักงานอัยการเห็นว่าหลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่า นายชาญชัย ฯ ปลอมแปลงเอกสารดังกล่าว จึงสั่งไม่ฟ้อง กรณีจึงมิใช่เพราะเห็นว่าเอกสารนั้นมีได้เป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้อง

ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยกรณีนี้ นายชาญชัย ฯ จะได้ประกาศการยื่นลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ก็ไม่มีผลกระทบกระเทือนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เพราะไม่มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในเรื่องการถอนคำร้อง หรือให้ศาลรัฐธรรมนูญยุติการพิจารณาวินิจฉัย

การถอนคำร้องและมีผลให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องจำหน่ายคำร้อง ทำได้ประการเดียวตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งมีว่า “คำร้องที่ได้ยื่นแล้ว ผู้ร้องจะถอนในเวลาใดก่อนที่ศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งก็ได้ เมื่อมีการถอนคำร้อง ให้ศาลสั่งจำหน่ายคำร้องนั้น ...”

ในกรณีนี้ ผู้ร้องอันได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๕๕ คน ไม่ได้ขอลอนคำร้อง สิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๕๕ คน เป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖

นอกจากนั้นประเด็นสำคัญในกรณีนี้ที่ศาลรัฐธรรมนูญกำลังพิจารณาวินิจฉัย อยู่ที่ความไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ของคุณสมบัติของ นายชาญชัย ๑ เนื่องจากขาดวุฒิการศึกษาตามกฎหมายของผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะเป็นเหตุให้ นายชาญชัย ๑ สิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สำหรับการลาออกก็เป็นเหตุอีกข้อหนึ่งในการสิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นคนละสาเหตุกันกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยเหตุการขาดคุณสมบัติ เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา

การสิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยการลาออกของผู้ถูกร้อง ไม่ว่าจะด้วย เจตนาใดก็ตาม มิอาจจะทำให้มีผลให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถวินิจฉัยประเด็นการขาดคุณสมบัติ ในด้านวุฒิการศึกษา หรือทำให้ความไม่สมบูรณ์ของวุฒิการศึกษาของ นายชาญชัย ๑ กลายเป็น สมบูรณ์ขึ้นมาได้

จึงเป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในอันที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามอำนาจหน้าที่ของศาล รัฐธรรมนูญ เพื่อให้สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

เมื่อพยานหลักฐานฟังได้ว่า นายชาญชัย ๑ ผู้ถูกร้องซึ่งมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ขาดวุฒิการศึกษา ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ (๑) หรือ (๒) ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๑ (๑) ทำให้สมาชิกภาพการเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้ง ทั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ชอบด้วย กฎหมายมาตั้งแต่ต้น และมีผลต่อเนื่องให้ผู้ถูกร้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยชอบตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑๕ วรรคสอง และไม่ได้รับการ ยกเว้นตามบทบัญญัติวรรคสี่ของมาตราเดียวกัน

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๖ เพราะขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งมีบิดาเป็นคนต่างด้าวด้วยเหตุเกี่ยวกับ วุฒิการศึกษา

ส่วนคำขออื่นไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

นายเชาวน์ สายเชื้อ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ